

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

ק"ו א ב מ"י פ"ו מהל'
שמיטה ה"י"ב סמג
ע"ש מ' ע"ש"ע י"ד ס'
מ"ג ע"ש"פ ח'
ק"ח ג מ"י ש"ס (פ"ה)
[פ"ו] הלכה טו סמג
ש"ס ע"ש"ע י"ד ס' מ"ג
ע"ש"פ ז'
ק"ט ד מ"י ש"ס [פ"ו]
הלכה ז סמג ש"ס
ע"ש"ע י"ד ס' מ"ג ע"ש"פ
ט'
ק"ב ה ו מ"י פ"ו מהל'
שמיטה ה"י"ב סמג
הלכה טו סמג ע"ש"פ
ע"ש"ע י"ד ס' לו ע"ש"פ
ה'
ז [מ"י] ש"ס הלכה טו
ע"ש"ע ש"ס:

אבל דויהא מבוע בוע. פירש הקונטרס ולמאן דחייש במחט חייש נמי הכל ואם כן הוה ללא כהלכתא דקיימא לן הלכתא כרבי יוחנן דמכשיר לעיל אבל נראה דלפילו רבי יוחנן במחט הוא דמלין שזאתה דרך הסמפונות אבל קשיימא דזיתא שהס גסים ואיני יכולין לצא זריוות דרך הסמפונות חיישין שמה ינקבה הושט וחור ונכנס ככנד: **בהניום** נהגו בו היתר. ה"ה ישראלים וכהנים דנקט לפי שהקבה ניתנה לכהנים פעם **מאי** מסייע כהני. דמשום פעם אחת לא היה קוראיהו מסייע כהני: **והקדוש** ברוך הוא מסכים ע"י ידם. ולרבי ישמעאל לא אינטריין קרא להכי דפשיטא דמסכים כיון שזוהי להם לנכד:

ואברכה מברכך. ואפילו עוצדי המזכרים את ישראל מתזכרין כדליתא זירושלמי דזכרות דההוא עוצד כוכבים דיהיז שלמא לרבי ישמעאל אמר לו מלתך כבר אמורה פירוש איני לריך להחזיר לך שלום שזכרתך כמותו מואזכרה מזכריך: **שאמר** משום אבותיו **מאי** היא דתניא ב'ו'. פירוש קבלה הימה צדו של רבי אושעיא לרבי ישמעאל משום אבותיו המירי אבל לא מתוך זריותא זו דקדק ולא גרסינן דרבי רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו אלא דרבי רבי ישמעאל סמס דהא דמסקנא מהפסינן ליה ומפרש דמשום אבותיו דקאמר רבי אושעיא היינו משום אבותיו וליה לא ס"ל דהא דקאמר הכל שאמר משום אבותיו מלי היא היינו אותם זריותא שמתיר רבי ישמעאל חלז הקיבה שאתה אומר שהוא משום אבותיו מלי היא: להציא

עוצי צית הכוסות. צוקף הכרס שקורים פנ"א יש צו עשוי ככובע ושפת דופנו כפולה שתי דפנות אדוקין זו צו ושומן מתזכרין וקורין לו רזבלון: **מלך אחד**. שנקבה את דופן הפנימית ולא נקבה את השנית: **כשרה**. שזכרתה מגינה עליה: **משני לדין**. שנקבה אז השנית ויאלה לחלל הגוף: **טרפה**. ולא אמרינן היכל ללא נקבה אלא זאת האחת אי קופא לבר שנמלאת קופא שלה תמוזה גדופן ופיה כולה בתוך הכרס ודאי מתזכר נכנסה שנקבה את הושט וכן כרס לו דקין וזאת לחלל הגוף ומשם חורה ונכנסה לעוצי צית הכוסות ועזרה כבר כולה את הדופן החיצון ולא הספיקה קופא שלה לעצור את דופן הפנימי דאי מצפניס צאתה ועכשיו היא מתחלת ללאת דרך עוצי צית הכוסות אין דרך הקופא לנקב וינמא טרפה אלא מדקתא שזרה שמעינן מינה כל היכל גומלינו למינר סמפונא נקט ועל כגון הכא ד"ל דרך הושט צאת עד הלום ועכשיו היא מתחלת לנקב ואפילו קופא לבר לא טרפינן: **אולנין ומסקין דחקוהו**. ומתוך הדחק נכנסה קופא שלה בצשר הילכך אע"ג דקופא לבר הואיל ולא חזינן נקב יואל לחוך כשהי: **הואל** מר ערף. דקסבר נקביה נקבי שלא נכנסה אלא דרך הושט ונקבה כרס או וושט או דקין ויאתה: **מכשר**. כיון דסמפונא (א) אישתכח אמרינן מי מיכוונה להכנס בסמפון זה אלא דרך הקנה נכנסה והקנה וקנה ככד סמוכין זה לזה צהתחלקן סמון לריאה וגם קנה הלז וקנה הככד מתחלקין לסמפונות זו ברישאן האחד וי"ל שצנכנסה מסמפוניו (ב) הככד לסמפוני קנה הככד ומשם עלתה לככד דרך הסמפונות: שקילו גלימא דטרופאי. שהאליהו לללצים: קשייתא. גרעין של תמורה: סימפונא. דכנד נקט ועל. דרך הקנה נכנסה דאי דרך הושט נכנסה אינה ראויה לנקב כלום וללאת משם ולחזור וליכנס כאלו דרך נקב: **ואע"ג דלא נפקא**. שאינה יכולה ללאת דרך הסמפון כשרוצין להוציאה לפי שהסמפון דחוק: **מידבל הוא דרבינ**. על ידי נעווע שנענעה הבהמה בהליכתה ימים רבים נכנסה תמיד מעט מעט במקום דחוק שאינה יכולה עכשיו ללאת. מירבל לשון כברה שמנענעים אותה כמו אייתי ארבינא וקמרבבל צאלו מליאות (ב"מ כו.):

שיטה מקובצת
[א] משי צדדין שנקבה גם השנית: [ב] דלא נקבה אלא האחת אי קופא: [ג] כל המזכרין היבא למימר: [ד] מתחלקין לסמפונות בריאה בראשן וי"ל שנכנסה: [ה] מיבוע בוע כחוט ומאן: [ו] כשמערינן עמה סמנים המאירים: [ז] קורות הריא בצפניו: [ח] ומישיבת האחרונים בשפוקי ההלכות הללו: [ט] ישמעאל כהנא מסייע כהני דר"י כהן היה דהיינו ר' ישמעאל בן אלישע כ"ג ומסייע כהנים המיד הוא עוזרין:

רבינו גרשום

אי אחריו לגאו דואי אחריו לא נקב שאין חירות באחריו אלא דאי סימפונא נקט ועייל: **מאי** שנא מהא דתניא כ"ו מצד אחד דלא נקב אחד משני צדדים דניקב עד חוצה. ולא אמרינן ניתוי אי קופיה לגאו כ"ו כלומר למה מצד אחד כשהי ניתוי אי קופיה לבר אע"ג דלא נקב אלא מצד אחד ניתוי נקבי נקב ועייל וליהו טרפה. התם אידי דאיכא אולכין ומשקין כ"ו כלומר היבא דלא נקב אלא מצד אחד אמרינן קופיה לגאו הוה וידידי דאיכא אולכין ומשקין דחקוהו ואפכוהו קופיה לבר אבל בכבדי קופיה חזינן אי קופיה לבר אי קופיה לגאו: ההיא קשייתא דאישתכח במרה קשייתא דחמירי אע"ג דלא נפקא מירבל הוא דקא רבי ללומר הא דאי גסה היא ולא מצי לנקובי אלא סימפונא ניתוי ועייל ולא אמרינן ניתוי אי יכלא למנפק דרך סימפון דאי יציילא דרך סימפון ואי לא מצי למיפק לא יציילא דרך סימפון אלא אע"ג דלא נפקא דרך סימפון הרי זה כצורות דקין שבכבדי דוחק שבוכרין אותה יוצאין הצורות מרוב הדוחק ואם רוצה אדם להוציא דרך אותו חור אין יכול להוציאן אי הכא נמי מרוב הילוך שהולכת בהמה בכל עת מנענעת אותה קשייתא ונכנסה דרך סימפון איביעא להו לאכול או לסמפון כלומר שמיבישין אותה ועושין מהנה סמנין לרפואה. אלא לאו לסמפון דיקיה היא לענין סמנין שאין יודעין בני אדם לעשותה סמנין אחד מאלף: מי

בר תחליפא א"ר ירמיה בר אבא עד שתינקב לסמפון גדול ותיב רב אחא בר אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר אמר רבי מלך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אישכחיה לרב ביבי דיתיב וקאמר א"ר מלך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חי דמר דאנא ורבי חיאי בר אבא ורב אסי איקלעינן לאתריה דרבי מלך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש אמרי ואת מה בידך א"ל הכי א"ר יצחק בר אמי אריב"ל הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיא חלב שע"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימנין ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא דתניא יכה תברכו את בני ישראל לא למודנו כשהוא אומר למודנו ברכה לישראל מפי כהנים מברכין לישראל מפי כהנים מפי גבורה לא למודנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מברך לישראל מפי כהנים מברכין לישראל מפי כהנים מפי גבורה לא למודנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק ²מואברכה מברכך ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישאל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא יכה תברכו את בני ישראל וליכול (ט) ומאי דקאמר. הכי גרסינן ואי ס"ד ללכילי לניקוט צוזא וליכול: **היכל דמשמשא ידא דעבא**. אני שמעתי צמירל החוה שמתוך הדחק הדי קורעתו בצפניו. וכמדומה אני בכל מקום שהוא יודע שיכול ללאת כגון נקב העשוי צסקין או שחלשה"ה מלמעלה צחוקה ואח"כ נמלא שם נקב: **והילכתא סלין: מרישי כלי**. מריש דרשנין המשמיעין לעם את דבריו כשהיה דורש: **אזוה דלנא**. רב אחא: **דהא סלין צוזא**. דלמר צ"פ (לעיל ט). צא זאב ונטל את בני מעיים והחזירן כשהן נקובין אין אומרים במקום נקב נקב: **מורנא**. תולעת היוצאה מן הריאה ונקבה: **קודם שחיטת פריש**. מן הריאה ונקבה ונטרפה: **מלוד ערבאה**. הדר בערביים (ט): **אין הלכה כרבי שמעון** אלא אין הלכה כרבי שמעון קאמר: **ואם מה צידך**. רב ציבי שיליה לרבי זירא: **ואין הלכה כרבי שמעון**. גמרלא קא פסיק ליה. יצושיצה האחרונה נפקו ההלכות הללו הפסוקות סתם צגמרא: **כהנים**. שהקבה ניתנה להם מלת וצחי הצח נהגו בו היתר לאכול. ומשום רבי ישמעאל נקט ליה: **וסימנין**. שהוא היתרה וקא תשכח צסני מי נאמר: **ישמעאל כהנא מסייע כהני**. יותמימד הוא עוזרין ומיקל להם ולקמיה מפרש היבא: **מאי היא**. היכל מסייע להם: **ואם נאמר**. רבי ישמעאל מוקי ליה אכהנים ורבי עקיבא מוקי ליה לישראל: **ומאי מסייע כהני**. הואיל ורבי עקיבא נמי אית ליה צרכה לכהנים מקרא אחרינא: **צמקום צרכה לישראל**. אלל צרכה ישראל דהכי עדיפא דמשמע שמתזכרין הן עם השאר: חלז

תורה אור השלם
1. דבר אל אהרן וגאל בניו לאמר בה הקרבן את בני ישראל אמור להם: במדבר ו כ"ג 2. ואברכה מברכך ומקלקלך אהר וגברך בק כל משפחת האדמה: בראשית י"ב 3. והקרבן מבחב השלמים אשה לך את החלב המבסחה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ויקרא ג ג
הגהות הב"ח
(א) גמ' אמורה להא קמיה דמר ויורה: (ב) שם דתניא את התלז כ"ל ותיבת כל מתח: (ג) ר"ש י"ה מכשיר כיון דסמפונא רבה אישתכח:
ע"ש רש"י
פנ"א. בטן. הקיבה הראשונה של מעלי גידה. רזבלון. קפל של שימן בקיבת מעלי גידה.
מוסף רש"י
בעובי בית הכוסות. גוף הכרס שקורין פנ"א יש צו עשוי שקורין רזבלון ומוטו עשוי כמין טוס. עוצי צית הכוסות דופן כפולה ודוקין הפללו זה זה שגומן (שבת לו ובע"ז סוכה ל"ד). מקום יש צדלש הכרס מוקן להמסך קרוי צית הכוסות שהוא בעין כוס יש צו קניב שפתו עשוי שני כפלים כפולים ודוקין ובע"ז רזבלון וממלא ממת חמוזה צלוחו עשוי וממלא עשוי להשיל לה נקבתה כולו (תחובות טו). מצד אחד. אין הממט נראה אלא מצפניס (שם) שלא ינקב אלא אתה מן הכפלים (שבת טו) תמוזה צעניו ולא ינקב נקב מופלס (סוכה טו). כשברות שאין זה נקב (תחובות טו) שחזרו סותמו (שם) שהטיו סותמו (סוכה טו) משני צדדין. שנקב משני צדדין. שנקב מופלס (שם) שנקבו שניה (שבת טו). לסימפון גדול. אלמעי שחלומה (לעיל חוה).